

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, esütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**

Egyes számok kaphatók: a dohányüzsdékben.

Krajcáros újság.

Mi keresztények, különösen mi katolikusok, mindig az ellenféltől tanulunk. Türelmünk határtalan, szinte bszantó. Mikor a politika szívünket sebezte meg, akkor alkottunk keresztény pártot; mikor népünket az anyagi romlásnak már az örvényében látjuk küzködni, kapaszkodni az élet után, akkor alkotjuk meg a szövetkezeteket. Senki nem vetheti szemünkre a támadó szerepét, hiszen csak védelmi álláspontot foglalunk el.

A krajcáros újságok által okozott lelki rombolás minden tisztességesen és józanul gondolkozó ember szívében rég fölkelte a gondolatot, hogy ellenmégéről gondoskodni hazafias kötelesség. Naponta ezrekre megy azoknak a krajcáros újság lapoknak száma, a melyeket épen hihetetlenül olcsó voltak mellett a nép legalsóbb osztálya is megvehet, meg is vesz és mohó vágygyal szíjja lelkébe azokat az eszméket, melyeket édes méreg alakjában a lelkébe csepegtetnek. Tud-e az a tanulatlan, nagyobb műveltség nélkül szükkölködő egyszerű ember különiséget tenni az igazság és hazugság -- a bűn és erény között?

Bizonyára nem.

Ezek a krajcáros újságok pedig vá-

logatott garnirungokkal találják eléje a szellemi és erkölcsi élet minden piszkát, minden ocsmányságát, a bűnt és gonosz-ságot egyaránt, valóságos erkölcsi kloakát tárnak fel előtte. Istenről dehogyan esnek szó. Isteni igazságról, a bűn büntetéséről az erény jutalmáról dehogyan tudnak ők. A hazafiság nagy eszméjét, a melyet épen a sajtónak volna kötelessége örökös Veszta-túzként lobogtatni az emberek lelke előtt, miért emlegessék, mikor elvük: ott a házam, a hol kenyeret kapok. Hazudni, rágalmazni: előttük semmi, csak alantos ér-dekeiknek megfelelően.

Elég csak arra gondolnunk, hogy azok közt, a kik szellemük termékeivel bemocskolják a fehér, szerenesére pirulni nem tudó papirost, miféle alakok is akadnak. A kiket kidobtak mindenünnen, a kik ki-züllöttek minden tisztességes környezet-ből, a kiknek megfélekezésre és irányítá-sára eszköz első sorban a pénz, aztán a bot és a verés, vagy még ennél is kimondha-tatlanabb: az olyan alakok az elzűllés leg-alsóbb lépcsőjéről szélfémi táplálékkal ki-vánják ellátni a tömeget. S a papir türel-mes levén, azok a szellemi lebujoq ilyen alakok befogadására is alkalmasak levén, teret, utat és módot nyujtanak nekik az érvényesülésre. Was der Mensch ist, das ist er! — mondja a német (a mivel az

ember táplálkozik, azzá válik) vagyis az ilyen szellemi termékek emésztői — egé-szen természetesen — elvesztik azt az er-kölcsi alapot, a melyre épen az erkölcsi élet terén szükségük van

Hányszor jajdult fel a társadalom az öngyilkosságok rohamos szaporodásán? De ha napról-napra azt olvassa az a sze-rencsétlen, hogy az élet ezernyi bajai közt van egy ut, a mely a fáradalmak után pi-henést ad, ha soha nem hallja, hogy az ember élete örökös küzdelem a rossz ellen a jóért, hogy a küzdelem után isteni juta-lom, vagy igazságos büntetés következik: miért ne dobja el az élet kinzó terhét? mikor naponta százak és százak mutatják meg előtte az utat oda, a nyugalom helyé-re.

Panaszkodunk, hogy a gazemberek és csirkefogók száma rohamosan emelke-dik. Hogyne! Hiszen ha soha nem ismerte a bűnt, olvassa el azokat a bűnlajstromo-kat, a melyeknek ékes kiszínezésében, kel-lemes, izletes előtálatásában valóságos mű-vészetet fejtenek ki a két ballábú khonfiak (mert hogy a szerkesztőik 98 százaléka abból a gárdából alakult össze, az oly igaz, mint a kétszer-kettő) — megtanulhatja tőlök.

Nagyon természetes és minden józan logika eljuthatott arra a következtetésre, hogy ily uton borzasztó pusztítást lehet

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Dalok.*)

I.

Dunaparti kaszálónál
Áll egy tilalomfa,
Mégis arra jár mindenki,
Mint ha ott sem volna.

Tilos út az én szívem is,
Nem szabad rajt járni:
De egy barna kis lány elől
Nem tudtam elzárni.

Sokszor mondtam galambomnak,
Vigyázzon magára,
Ha rajtérem, csókra csók lesz
A szabadság ára.

Barna kis lány nem hallgat a
Fenyegető szóra:
Tilos utra csak gyakrabban
Járogat azóta.

II.

Zúgó szélvész megkapta az akácot
S ledöntötte, mikor épen virágzott.
Összetörve minden ágát,

* Egy korán elhunyt poéta hagyatékából.

Földön hever a virágja.

Csak tövével

Zöldül és él

A kis hajlás, mit a vihar nem bántott.

Ledől az akác szomorú pusztulása,

Te vagy az életnek hű mása.

Ifjuságom virágjában

Én is a magasba vágytam.

S hogy megtépett

Már az élet,

Reményemnek virágjait hogy lerázta!

Zokszóval a sorsot négysem illetem,

Hisz egészen nem hervasztott el engem.

Szívem mélyén, zölden, épen

Bánatomban vigaszképen

Nékem is can

Egy kis ájlam:

Erzsikém, tehozad való szerelmem!

Hollóssy Elemér.

A két szobor.

Irta: Dr. MINIMUS

Róma sok ezer műkincse közül két szobor tartja fogva a lelkemet. Az egyik a szent Pál templomban van és Szent István diakonust ábrázolja. Az óriási bazilika egyik kicsi kis kápol-

nájában húzódik meg. A fenyés csarnokokban sohasem tud a lelkem álhatatra kelni, a kis kápolna csöndes derije mindig felmelegít, az a bazilika szíve, odamenekül a jó Jézus is a márvány palota művészi és hideg egyéb tereiről. Az oltáron áll embernagyságban az a szobor, tiszta fehér kőből, arcán a szeráfok tisztasága villog és erő, a hitvalló ereje. Hosszu, egyházi öltöny folyik alá redőnlenül a szüzi tagokon; a hideg kőből erő és kellem árad ki, s a művész vésője fűnségesen valószínűtlen meg a generatio casta et fortis eszméjét.

A másikat Szt. Ignác templomában lehet látni. A kereszthajó jobb oldala végén kristálytól, aranytól ragyogó koporsó van az oltár alatt, mögötte meg pompás márványdombormű, melynek körbe csoportosított angyalai közül messze kiválik egy szelíd ifjú alakja. A koporsóban Szent Alajos teste nyugszik, a márvány az ő apothéozisát ábrázolja. A tulvilági fény özönnel ömlik az alázatos szerzetesre, az angyalok karban hódolnak előtte s talán a végtelen boldogság első sejtelme rezgi végig a lelkét, mert arcán bájos zavar lát-szik, mintha kérdené: Mivel érdemlettem meg mindezt?

Az ájtatoskodók sohasem hiányoznak. A római egyetemek ifjusága az egész világ képviselésében gyakran időz a szent sirjánál. Szent Alajos napján pedig közelkedéssel és közös áldozatkészéssel olyan ünnepet rendeznek, a mely méltó keresztény ifjuság pátronusához.

Miért tetszik éppen ez a szobor legjobban? Sokat tündöttem a kérésen a Szent Pál templom kápolna csöndében is, meg az ünnepi ének harsogása közben Szent Alajos oltáránál is, és azt hiszem megadhatom rá a feleletet.

véghezvinni, hogy szaporodni fog a hazátlanok száma és pár esztendő múlva a templomok kongani fognak az ürességtől. Hiszen azoknak az alakoknak gyűlöletes a kereszténység, ha őseik keresztire feszítették a Krisztust, ezek az ő vallását és hitét feszítik kinpadra. 19 századon keresztül küzdenek ellene és soha nem táruult alkalmasabban tér sötét lelkük pokoli gyűlöletének kiöntésére, mint a sajtószabadság dicsősége korában.

A szomorú valóság sarkal a cselekedetre, az a pusztítás, mely a szellemi szemétdomb nyomán fakadt.

Ennek az erkölcsi pusztításnak ellenmérgetül keresztény szellemű krajcáros újság kiadását határozta el a katolikus egyesületek országos szövetsége. Az új lap ez év őszén fog megindulni. Politikai pártoknak nem áll a szolgálatában, hanem keresztény elvek és keresztény irány szerint fog igazodni. Utóvégre Magyarország keresztény ország, megkeresztelt és apostoli királya van. Azokat az eszméket, a melyek 900 esztendőn keresztül bátyája és erőssége voltak hazánknak minden külső és belső ellenség ellen, nekünk kötelességünk fönttartani, ápolni és terjeszteni. És csupán magyar nemzetünk, magyar fajunk és magyar hazánk iránt tartozó kötelességeinknek teszünk eleget, midőn ezen új, modern és igaz szellemű újság megjelenésére, pártolására és buzgó terjesztésére már most felhívjuk keresztény polgártársaink figyelmét.

Az igazságügyi palota árnyékából.

Annyi bizonyos, hogy a Vásárt látogató igen tisztelt publikum gyönyörködve nézi azt a szépséges szép palotát, a melynél különben még nem csináltak Fejérvárot.

— Hát ez lesz a törvényháza! Itt osztják majd az igazságot boldognak és boldogtalannak!

A mi a jövőben fog történni, arról nem

Szegény ember az, a kinek ideáljai nincsenek. Ha nincs mire törekednie, miért lelkesednie, ha kiaszott lelkéből az a nemes erő, a mely cselekvésre, teremtésre készíti, ha az igaznak, szépnek, jónak ügyével nem tud törődni. Két úton lehet ennyire süllyedni, a szépség és az erkölcsiség útján. Az első oktan önámítás, a józan filozófia arcucsapása. Szerencsére csak kevesen vannak, a kik a kikelkedés lyukas garasával megelégszenek és mizantrop módjára elvonulva morzsolgatják fanyar napjaikat.

Az eszményi gondolkodás másik halálra elensége az erkölcsiség. Ha a fiatal lélekre ráesik az az utálatos folt, ha a harmatos szép érzetet, a hamvas ártatlanságot lemarkolja róla az a piszkos, durva kéz, ha a test a titkos teher súlya alatt elveszti előbbi könnyelmű és mégis kedves merészségét, ruganyosságát, hol marad az eszményi gondolkodás? Lehet-e még ideálokról beszélni, nemesről, szépről, jóról ábrándoznia az ilyen nyomorultul tönkretett embernek?

Nem lehet. Az erkölcsiség satnya, nyomorék testbe satnya nyomorék jellemet nevel, földönkuszó, hitvány gondolkodásmódot, Istentől, túlvilágtól rettegő gyáva anyagelvűséget. Pedig a társadalomnak nem ilyen erőkre van szüksége, az Egyház, a hit nem ilyen emberek közül szedi a bajnokait, hazát nem ilyen fiak virágoztatják föl.

És mégis meg kell vallanunk az igazat, hogy az erkölcsiség ijesztő módon terjed mindenfelé. Talán legegyszerűbb bizonyíték rá a költészet, meg a színpad. A költészetben olyan hangok csendülnek meg ifjú lányok és fiatal emberek ajkairól, hogy arcunkba szökik a vér halásukra. A hazáról ritkán énekelnek, legfeljebb

szólunk semmit, mert meg vagyunk győződve, hogy a bekötött szemű istenasszony, Juszticia asszonyág nem nyomja le senki serpenyőjét az igazság rovására. Hogy azonban az építés kezdetétől egész mostanáig, sőt máig fogva az épület átadásáig sokszor képen csapták és képen fogják csapni az igazságot, azt senki tagadni nem fogja.

Sőt nemcsak az igazság istenasszonyát, Juszticiát, de az igen tisztelt vezetéség tagjai egymást is meg-megisztelik egy-egy hatalmas pofonnal. És ismét senki sem fogja tagadni, hogy ez is az igazság nagyobb dicsőségére történik.

E hét hétfőjén — a mint saját külön tudósítónk értesít bennünket — hatalmas poflevesektől visszhangzottak a remek épület büszke falai. Máhr János főpallér és egy másik vezető előlegettek egymásnak a bírói szerepet s minthogy differenciák forogtak fönn közöttük, rövidesen, sajátkezüleg egymás képes felén végeztek csatogó műveleteket.

Hogy a győztes melyik lett, nem tudatik egész határozottsággal, de hogy az igazságügyi palota márvány lapján nehezen fogják megörökíteni, azt félig-meddig bizonyosra vesszük.

Mivel inkább közeledik a palotaépítés a befejezéshez, annál inkább kitűnik, hogy mennyi benne a misztifikáció. Nem az alvállalkozókkal és munkásokkal elkövetett égbekiáltó igazságtalanságot értjük — beszélünk már ezekről is nem egyszer — hanem azokat a helytelenségeket, a melyeket az épület rovására elkövettek.

Hétfőn Vásárhelyi mérnök kérdőre vonta Fried mérnököt, a ki az építést vezeti, mert a főhomlokzaton levő oszlopok botrányosan ferdén vannak egymásra építve. Erről egyébiránt minden laikus szemlélő 500 lépésről is meggyőződhetik. Hatalmas faragott kőoszlopok emelkednek az első emeletig, illetőleg az erkélyig, innen fel, egész az épület párkányáig. A falból kidomborodó oszlopoknak természetesen a felső oszlopok folytatását kellene képezniük. A valóságban azonban botrányos s a leglemibb eszterhetikai követelményeket is arcul csapva több deciméter elhajlásat mutat a felső oszlop az alsó oszloptól. Ezt persze

korteszalokban, — Istennek nem himnusokat zengenek, hanem bölcselkedésnek keresztelt bardságokat. Az a költészet eltűnt, mely apáink, anyáink tiszta fiének szerelméről szonettek énekelte; durva erotikus vágyakról énekel sok „poéta.” Ilyen a színpad is. A mit néhány évtized előtt megbotránkozással utasított volna vissza a közönség, ma pikáns érdeklődéssel veszi, az alsóbb osztályok meg tomboló örömmel üdvözlik az otromba trágárságokat, a mikézt a tisztességes falusi gazda kapanyélhez nyulna, ha valaki az udvarán ilyesmiket mondana.

Az idealizmus hajnalát csak akkor várhatjuk, ha a lilimosság tiszta lelkében derül fel először ez a hajnal, mert ezekből a lelkekből kél fel a társadalom napja.

Gondoskodni kell tehát róla, hogy az ártatlan lelkek sötét szándéku ellensége, az erkölcsiség, soha közelükbe, soha a magyar ifjúság közelébe ne férjen.

S ezen a kerülő úton jutunk vissza a két szobor kérdéséhez.

Szent Alajos mindenhol a szűzi tisztaság példányképe, az ifjúság pártfogója. A pártfogónak segítése a tennivalója s ha valaki saját tapasztalásából nem tudja, mennyire kész a kedves szent e tisztét betölteni, vessen egy pillanatot a fogadalmi tárgyak tömegére, az oltár előtt térdelő ezrenyi-ezer hálaadóra, a gyöngéd szokásra, mely nagy bizalmában levébe írja és a szent koporsójára helyezi kívánságait s el kell ismernie, hogy Szent Alajos pártfogása hathatós, segítsége biztos, ha valaki komolyan akarni tud.

Igazán nemes jellemű fiatalembertől hallottam nem régen, hogy ő nem tud egészen a szíve

minden gombóciskolás gyereknek látni és észrevenni kellett volna, csak Fried mérnök nem vett róla tudomást. Illetőleg — a mint értesülünk — tudomást vett róla, de egy új állás építésétől akarta megkímélni a szegény Bernstein és Káldor céget.

Vásárhelyi mérnök — nagyon természetesen — kifogásolta a botrányos építést, mivel ő jó rajzot készített és felelősségre vonta Fried mérnököt. De Fried mérnök nem azért tapasztalt és világlátott ember, hogy magán hagyja száradni a tudatlanság vadját, bűnbakot keresett és talált Máhr János főpallér személyében. Máhr nagyon természetesen nem hagyta magán száradni a gyöngesség vadját, védte magát, s váltig állította, hogy neki Fried adta az utasítást.

A dolog vége az lett, hogy az igazságügyi miniszter megbízásából Wagner Gyula, budapesti műépítész megjelenván a palotánál, azt felülvizsgálta, a tapasztalt botrányos rendtelenségek fölött a leg súlyosabb rosszaságot fejezte ki, elrendelte a főhomlokzat lebontását és újra való felrakását. Egyben pedig jelentést tett az igazságügyi miniszternek a tapasztalt rendtelenségek miatt.

Fried ur megalálta (ha megalálta) a maga bűnbakját a szegény egyszerű főpallér, Máhr János személyében, azt elcsapták, elvesztette kenyerét és még tudja Isten mit, az építés pedig tovább folyik Bernstein és Káldor cég, illetőleg Fried ur nagyobb dicsőségére. A miniszter ur pedig okulhatna rajta, hogy egy hatalmas, diszes palota építését nem való szatoccsokra bízni, mert biz azok nem értenek hozzá.

Mi azonban mondunk mondunk még egyebet is és felhívjuk rá az illetékes szakkörök figyelmét. Az épület lábazati kőlapjainak helye az egész épületen ki volt hagyva. Ezt is láthatta mindenki, hogy t. i. a falazatot a földszinttől körülbelül 150 cm. magasságban és 15 centiméter szélességben egy behorpadással építették. Ezt a bemélyedést az épületnek azután három oldalán hatalmas kőlapokkal fedték be. Ez persze helyes. Hanem az keleti oldalon már nem alkalmaztak kőlapokat — hogy miért? nem tudjuk —

szerint szent Alajoshoz vonzódní. Nem, mintha az angyali erényt nem becsülné, hisz az életével is megvédelmezné, hanem mert nem talál a Szent alakjában elég emberi vonást. Magaviselete künn a világban, benn a szerzetben, összes cselekedetei annyira természetfölötti rugók eredményei, hogy a magunkfajta gyalró alig tudja megérteni őket.

A fiatal ember okoskodásának van magva és megmagyarazza félig-meddig a másik szoborhoz való vonzódását. Szent Alajos erényeire néma áhitattal tekintünk, egyszerű életének heroikus tényeit megcsodáljuk, ónsanyargatását bámuljuk, de kevés ember talál összefüggést az ő élete, meg a mi életünk között, kevés ember találja meg a módot, hogyan lehet példának venni az ő szigorúságát és hajthatatlanságát a mi megváltozott körülményeink között. Imádkozunk hozzá, pártfogását kérjük a szűzség védelmében, de az ő fegyvereihez, az ő elvonult életéhez mi tulságosan emberek vagyunk.

A mai küzdelmes időkben a fiatal ember, ha az izmait érzi, maga is küzdelemre gondol, a gyávaság közepette bátorságra, a csuszó-mászók, a gerinctelenek faja között merész hitvallásra, az igazságért való rettenthetetlen bajnokságra, szóval mozgalmas életre, a farizeusok ostorozására, ha a végén megkövezik is az ellenségei. Ez Szent István alakja, az emberi, a bátor diákonusé, a kinek szobra és emléke nem néma áhitatot, hanem lángoló lelkesedést kelt bennem, valahányszor bekerülök a Szent Pál templomi kis kápolnába.

Ime a kettős ideál, a kettős eszmény kettős pártfogója, a kiknek segítő karára bizvást rátá-

hanem azt a házagot, illetőleg a kőlapok helyét egyszerűen egy odaápitett kőfallal töltötték ki. Ezt a kőfalat azonban *kötés nélkül* építették oda. Mi sem természetesebb most már, minthogy ez a kötés nélkül odaápitett kőfal, különösen nagy hideggel szépen el fog válni a főfától és kibukik. Így építenek a szatócsok.

A mi oklevéles építőmestereink kiváló élvezettel piszkálják mostanában a fogait, foghatnak legyeket és csöndesen üldögélve a lábalkkal kiharangozhatják a diplomájukat, a melyet pedig sok tanulás és kitartó szorgalom után szereztek meg. És épülnek gyönyörű monumentális paloták — még az *igazság számára is* — a melyeket az építészeti tudomány láncolatot botrányára szatócsok építenek meg.

Különböen bejelentjük, hogy megjegyzéseinknek folytatása következik.

A német császár beszél.

Ha a német császár szót emel, Európa, sőt az egész világ hallgatva szokott figyelni szavára. Önálló, hatalmas jellem, erős, sziklaszilárd meggyőződés, igazi vasember, a ki uralkodói állásában minden alkalmat felhasznál, hogy hatalmas eszméinek utat nyisson a társadalom szívébe. Most köruton van s Aachenben oly beszédet mondott, a mely méltó Európa leghatalmasabb uralkodójához és kell, hogy az egész világ fülei ráfigyeljenek:

Ha minden irányban meg akarunk felelni nagy föladatunknak, nem szabad feladni, hogy az ő alap, a melyen a birodalom keletkezett, elődeink egyszerűségében, istenfélésében, magas erkölcsi nézeteiben gyökerezik.

Hogy ránehezedett országunkra a mult század elején Isten sujtó keze! De a nyomor kohójában a gondviselés karja hatalmas erőt kovácsolt és összeforrasztotta a vasat, a melyből a fegyver készült. Így várom el öntöktől is, mindnyájuktól, lelkesektől és világiaktól egyaránt, hogy se-

maszkodhatik a fiatal ember küzdelmei között. Meg akarod menteni lelked szépségét, erejét, nemességét? Órizkedjél az erkölcselenségtől. Akarsz örizkedni az erkölcselenségtől? Tanulj meg akarni és fogadd el az ajánlott kettős pártfogót.

Akarni rövid szó, kemény a tartalma, de kevésben meg lehet magyarázni. Ha az a sok ezer ifju, a kik ma Szent Alajos ünnepén talán kissé magukbavonultan eszmélődtek helyzetükről és jövőjükről, ha mindannyian megigérnek, hogy az alább következő két pont szerint kezdenék el az igazi akarást, biztosnak lehetnének az eredményről. Ime a két pont, nem kívánnak sokat:

1. A mi piszok, arról nem akarok tudni. Az élet sara maradjon az élet ország útján, az én lelkembé bejárást nem talál.

2. Az olvasót magamnál hordom.

Ugy-e nem sok? Az első becsületbeli kérdés, a második oly szerény ajánlat, mint a mily szerény maga az olvasó. Kis helyen elfér, meghuzódik valamelyik kis zsebben, még ha nem is kerül sokszor használatra, segít a jelenlété.

A két jó szándékunk kettő a pártfogója. Szent Alajosnak elég a magasatos alakjára gondolni, hogy a lélekben újra zöldeljenek a természetföltölti, az igazi szépnék esztetikai szabályai, az olvasó hordásában pedig segít az első vértanu. Mert az első elhatározás valóságos hitvallói aktus, a következőket megvalósítása pedig hitvallás, bátor és nemes, és lelket acélozó!

Ott kezdődik a jellem, a hol az akarni tudás.

gítsenek nekem a népből fönttartani a vallást. Együtt gondoskodjunk, hogy a germán törzs egészséges erejét, erkölcsi alapját megtartsuk. De ez csak úgy lehetséges, ha megtartjuk vallásunkat s ez mind a két felekezetre egyaránt áll.

Annál nagyobb az én örömöm ma, hogy az egyházi uraknak, a kik itt képviselve vannak, oly hirt hozhatok, a melyet büszkén közlök önökkel. Itt áll Loe tábornok, királyának hűségese szolgálója Innen kiküldtük Rómába a Szentatya jubileumára s a mikor átadta neki szerencsekívánatainkat és jubileumi ajándékaimat és bizalmas beszélgetésben fölvilágosította őt azokról az állapotokról, a melyek a német tartományokban vannak, a Szentatya azt válaszolta: öröme szolgál, hogy megmondhatja neki, hogy mindig sokat tartott a németek s különösen a német hadsereg jámborságáról; de mondott neki még egyebet is és meghagyta, hogy közölje császárával.

Az az ország Európában, a hol még fegyelem és rend van, a hol a hatóságnak tekintélye és az egyháznak tisztelete van, a hol minden katolikus háborítatlanul élhet hitének, a német birodalom ezt a német császárnak köszönheti. Ez följogosít engem arra a kijelentésre, hogy mind a két felekezettünk egymás mellett azt a nagy célt állandóan szem előtt tartja, hogy az istenfélés és a vallás tiszteletét fönttartsuk és erősítsük.

Akár modern emberek vagyunk. akár ezen, vagy azon a téren működünk, az mindegy. A ki életét nem a vallásra alapítja, az elveszett. Így akarom én is s minthogy ezen a napon és ezen a helyen nemcsak beszélni, hanem fogadalmat tenni is illik, ezennel megfogadom, hogy az egész birodalmat, az egész népet e parancsnoki kar által képviselt hadsereget, a birodalmat magát és házamat a kereszt alá állítom és annak az oltalma alá, a kiről Péter apostol azt mondta, hogy másban nincs üdvözöltség és hogy az embereknek nem is adatott más név, a melylyel üdvözölhetnek, mint az, a ki maga azt mondhatta magáról: „Az ég és föld elmulnak, de az én szavaim nem mulnak el.”

UJDONSÁGOK.

— **Bérmálás.** Megyés püspökünk holnap délelőtt Budafokon fogja kiasztani a bérmálás szentségét.

— **Személyi hír.** Uváry Ferenc, a zirci kerület orsz. képviselője tegnap városunkban járt, még pedig azért, hogy az itteni szárnyparancsnokságnál jelentést tegyen a zirci járásban szolgálatot tevő csendőrök tulkapásai ellen. A néppárti választók ugyanis még mindig ki vannak téve a hivatalos hatalom szolgálatában álló csendőrök üldözésének, a mi — ha beigazolást nyer — bizonyára bölcs orvosra talál az itteni parancsnokságnál.

— **A honvédség köréből.** Ő Felsége Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: Kolányi Henrik alezredesnek, a székesfejérvári 17. honvéd gyalogezred parancsnokának, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint „jelenleg szolgálatképtelennek, hat hó tartamára várakozási illetékekkel való szabadságolását — Nemes Ede

vezérkari testületbeli alezredesnek, a székesfejérvári V. honvédkerületi parancsnokság vezérkari főnökének, ezen szolgálati állása alóli felmentése és vezérkari testületben való meghagyása mellett, csapatszolgálatra a nagyszabeni 23. honvéd gyalogezredhez való beosztását legkegyelmesebben elrendelni, továbbá Schuler Jenő vezérkari testületbeli alezredest, a kassai III. honvéd kerületi parancsnokság vezérkari főnökét, a székesfejérvári gyalogezred állományába való végleges áthelyezés mellett, ezen *ezred parancsnokává* — barancsi Józsa Győző vezérkari testületbeli őrnagyot, csapatszolgálatra beosztva a székesfejérvári 17. honvéd gyalogezrednél, a kassai III. és Nagy Pál vezérkari őrnagyot csapatszolgálatra beosztva a nagyvárad 4. honvéd gyalogezrednél, a székesfejérvári V. honvédkerületi parancsnokság vezérkari főnökévé legkegyelmesebben kinevezni és végre Vadász Ambrus székesfejérvári 17. honvéd gyalogezredbeli alezredesnek a brassói 24. honvéd gyalogezredhez való áthelyezését elrendelte.

— **A papnövénydekék.** „Te Deum”-át Mayer Károly apát-kanonok, prodiaktor fogja tartani holnap délelőtt 9 órakor a főtemplomban.

— **Tizenöt évi találkozó.** Megható és feledhetlenül kedves ünnepélyük volt e hét keddjén azoknak, a kik 15 évvel ezelőtt a helybeli kath. főgimnáziumban érettségi vizsgálatot tettek. A régi barátság és szeretet újra összehozta őket, hogy az élet nagy küzdőteréről félrevonulva néhány órára visszaváraszolják azokat az emlékeket, melyek újra ifjává és vidámmá teszik a szívüket. A találkozóon megjelentek: Dr. Buzás László szolgabíró (Mohács); Cséngyhely Gyula plebános (Duna-Adony); Einbeck Mihály m. á. v. hivatalnok (Komárom); Dobos József pénzügyi s. titkár (Segesvár); Nyáry Győző m. kir. honvéd százados (Székesfejérvár); Dr. Pöschl György körorvos (Vecsésen); Sireit Ferenc püspöki titkár, pápai káplán (Székesfejérvár); Dr. Szőke István déli vasuti pályorvos (Budapest); Weisz Hugó hengeralmi igazgató-helyettes (Győr). Elmaradásukat kimentették: dr. Alexander Gy.; Andriszek János, Látics György, Schusztler Lajos; ifj. dr. Zichy János gróf. Kedden d. e. a cisztercia templomban Streit Ferenc püsp. titkár szent misét olvasott, mely után régi tanáraikat Alaghy Dezsőt, Hamzus Gellértet és Czapáry Lászlót meglátogatták, majd Szczy Győző főgym. igazgatónál tisztelegtek, a ki rendkívüli előzékenységgel fogadta az intézet régi növendékeit, kaulazolta őket a restauráció alatt levő templomban, valamint megmutatta az intézetben azóta előfordult változásokat. Szives előzékenysége feledhetlen emléket hagyott a régi osztálytársak lelkében. Később Pete Gyulánál, a rövid idő alatt örvendetes népszerűsége emelkedett fiatal fényképésznél csoport-képpen örökítették meg a kedves ünnepélyt. Végül pedig a Magyar Királyban társasbédre gyűltek össze, a hol vidám hangulatban töltötték néhány órát, a melyeket természetesen a tósztok sorozata fűszerezett.

— **Olvasóink figyelmébe.** A budapesti Jézus-társasági atyák házában több szóba van állandóan berendezve azon világi papok, szerzetesek s világi urak számára, kik sz. gyakorlatot tartani szándékoznak. E sz. gyakorlatok tetszés szerint három, öt, hat vagy nyolc napig tartanak. Nincs kizárva annak lehetősége, hogy *egycsok* tarthassák meg szent gyakorlataikat; de kívánatos, hogy *közösen* többen végezzék ez ájtatosságot. A *közös sz. ájtatosság az egész éven át minden héten hétfőn este* veszi kezdetét egy Jézus-társasági atya vezetése mellett. A résztvenni szándékozók jelentsek magukat idejekorán alulírottánál. Kelt Buda-pestben, (VIII. Mária-utca 25. sz.) *Ricsz Ferenc* S. J.

— **Uj magyar nemes.** Az orvosi kar egyik érdemekben megőszült, általánosán tisztelt tagját szép kitüntetés érte, Ő Felsője ugy neki, mint törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta. A hivatalos lap mai száma a következőkben közli a kitüntetett adományozást:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán dr. Varga Zsigmond Fejérvári egyet. tiszti főorvos és törvényes utódainak, nevezetlnek a közegészségügyi szolgálat krén szerzett érdemei elismeréséül, a magyar nemességet a „bösörményi“ előnével díjnyulcsen adományozom. Kelt Bácsben, 1902. évi június hó 17-én Ferenc József s. k. Gróf Széchenyi Gyula s. k.

Midőn legfelsőbb helyről nyujták az elismerés jutalmát a közegészségügy lelkes bajnokának, a kitüntetettet mi is üdvözöljük.

— **Helyettesítés.** Dr. Bierbauer Viktor városi t. főorvos július hó 1-én három heti szabadságra megy, a mely idő alatt őt hivatalos ügykörében dr. Palánszky Miklós kerületi orvos fogja helyettesíteni.

GREIZINGER MARTON

Egy régi, ki-próbált harcos dőt ki ma az élők sorából Greizinger Márton elemi iskolai tanító személyében. 1824-ben született, 1849-től 1897-ig a székesfehérvári belv. lü-iskolánál szolgált a tanügyet. Őt évvel ezelőtt nyugalmába ment, a nyugalmi állását azonban nagyrészt betegeskedve töltötte, aqmelytől ma a halál váltotta meg.

— **Kézimunka-kiállítás a zárdában.** Mindig örömmel nyitunk be a Ferenc József növevelő-intézet terméibe. Akár egy-egy kis ünneppély keretében, akár az évszóri vizsgák folyamán pillantunk be ennek az intézetnek belső világába, mindig boldog meglepéssel kell látnunk, hogy a lemondásnak a külvilágtól elzárkózott földi anyalái csendesen, zajtalanul, de hatalmas munkát végeznek. Pótolják a szülői szív teljes szeretetét; szorgos, fáradságot nem ismerő munkásságukkal munkára serkentenek, szorgalmukkal szorgalmat teremtenek; a vallásosságnak és hazaszeretnek legnemesebb vonásait domborítják ki azokon az ártatlan lelkeleken, melyek csak így erősödhetnek meg az élet nagy harcaira.

Szinte csodálatos, de ezzel az általános benyomással távozunk most is a zárda falai közül, noha egy év munkásságának csak egy részét, a fizikai anyagban előtünk levő szorgalom eredményét látjuk, midőn a kézimunka-kiállítást megtekinttük. Változatos gazdagság, nemes ízlés, finom érzék, óriási leleményesség jellemzik a női szorgalom e munka-eredményét. És a mi először lelküli a szemlélő figyelmét, az a kis apróságok, az óvodás babák munkája. Itt egy izlcses rózsza, amott egy fényképtartó, egy-egy fallutó, kosárlák stb. szinte szemünk elé varázsolják azokat a kis csacsogó teremteseket, a mint kíváncsi szemekkel csüggnnek a tisztelendő nővér oktató tanításain s aztán azok a kis imádságos kacsók munkába kapnak, hogy már életük bölcsejénél igazolják a nagy apostol figyelmeztető szavát: Imádkozzál és dolgozzál!

A zárdapüület balszárnyának egyik földszinti termében az óvodásokéval együtt találjuk az elemi iskolás leányfák kézimunka halmazát. Az egyszerű harisnyakötéstől kezdve a legszebb és legfinomabb színes himzés és magas himzésig, a horgolás minden neme, a varrás, a kivarrás, szóval a női kézimunkák alapemeleinek el-sajátításáról tesznek tanubizonyosságot az e helyütt kiállított tárgyak. Itt is találunk szebbnél-szebb nagy munkákat. Sajnáljuk, hogy a kiállított tárgyaknak részletesebb leírását nem adhatjuk, a hely szűke mellett is kedves kötelességet teljesítünk, midőn a sok szép munka tulajdonosai közül a legszorgalmasabb munkásokat felemlítjük:

Az I. osztályban: Molnár Irénke, Markó Irma, Balázsics Mária, Halmosi Mariska, Kostyelik Juliska és Mráz Irma.

A II. osztályban: Borkovics Anna, Ambach Irma, Vincicai Anna, Mozbauer Olga, Tóth Ilona.

A III. osztályban: Hompula Paula, Kovács Mariska, Salamon Ilonka, Heller Hermin, Kulics Katalin, Frank Mariska, Böhm Márta, Kostyelik Katica, Kreuc Annuska, Vincicai Margit.

A IV. osztályban: Mars Hilda, Laufenaer Iduska, Lovagi Annuska, Marczall Mariska, Turi

Annuska, Agócs Róza, Modricki Mariska, Schwaner Katica, Hompula Cilike, Pócs Erzsike.

Az épület jobb szárnyának egyik emeleti termében már a fokozottabb haladást találjuk feltüntetve. Itt a polgári leányiskola kézimunkái vannak kiállítva. Feltűnően szép s nagy kézügyességre valló munkákkal találkoznak e terem-ben. Point lace munkák, a lapos himzés és a magas egyszínű és többszínű himzés, különféle falí szőnyegek, asztalfutók és terítők s a kézimunka egyéb faja is különösen csinos példányokkal vannak képviselve.

Hogy pedig az olvasó az egyes növendékek munkásságáról csak némiképp is tájékozva legyen, koszorut fonunk azokból a nevekéből, a kik úgy ügyességük, mint példás szorgalmukkal első sorban vívták ki az elismerés bábéját.

Az I. osztályban: Hinger Irén (asztalközép), Illés Juliska (asztalfutó), Mozbauer Mariska (himzett disztörülkőző), Vig Erzsébet (keresztöltéses szőnyeg), Pangl Teréz (kivarrott kötény).

A II. osztályban: Kozma Aranka (kivarrott csipke függöny), Fekete Ilonka (keresztöltéses terítő), Heidecker Micike (smyrna párna), Skalla Lenke (krudenctakaró), Kovács Micike (asztalterítő), Banyó Margit (himzett futó), Eisenbarth Irma (a jour kivarr. ing), Prohászka Irén (csipke függöny).

A III. osztályban: Szabó Mariska (asztalközép), Fischer Etelka (faldisz), Jirovecz Eleonóra (oltárterítő, 2 párna) Pencz Erzsike (himzett abrosz), Király Lujzika (asztalterítő), Zimmerman Amália (asztalközép) Flits Emmike (a jour varr. kötény), Kovács Vilma (terítő), Hatos Mariska (abrosz).

A IV. osztályban: Kovács Sárka (diszpárna), Wenczel Margit (oltárterítő), Kardos Mariska (lengemunka), Röhlich Margit (posztó-himzésű asztalterítő), Németh Mariska (fehér asztalterítő), Kapitány Margit (posztó asztalterítő), Szanyi Mariska (a jour milieu), Szőke Irma (posztó terítő), Baur Róza (faldisz), Kolb Mariska (csipke függöny), Witzlinger Györgyike (perzsa szőnyeg).

A kiállítás harmadik részéről, a rajzokról és festésekről legközelebbi lapunkban mondjuk el véleményünket, de már most kijelenthetjük, hogy a tisztelendő nővérek meglepéssel tekintethetnek ez évi fáradozásuk eredményére, mely megérdemli, hogy azt nemcsak a szülők, hanem a közönség is mind sürűben meglétsenek.

— **A gimnázisták és realisták tornaversenye.** Lapunk zártakor vonul el a honvédszeker indulója mellett a helybeli róm. kath. főgimnázium és főreálisokla ifjusága a realiskola tornaterére, hogy megmérkőzzék egymással. A versenyben a következők tanulóik vesznek részt:

Műsásában:

Gimnázisták:	Realisták:
I. oszt.	
Eördögh Mihály	Kuthy József
Süveges Ferenc	Stecina Jenő
II. oszt.	
Marschall Ferenc	Salamon Károly
Metykó Gyula	Fister István
III. oszt.	
Knittelhoffer Károly	Malovecz Ferenc
Sáfar Gyula	Fleischmann Jenő.
IV. oszt.	
Albert Lajos	Bujdosó Lajos
Potyondy László	Zalka Lajos
V. oszt.	
Fulmer János	Röhlich Ferenc
Hild Péter	Tancer Pál
VI. oszt.	
Gyurkovits József	Fábián Gáspár
Kreutz József	Balassa Imre
VII. oszt.	
Kovács Kálmán	Gyenyey Lajos
Luttor Ferenc	Schwarc Nándor

Súlydobásban:

VI. oszt.	
Paulovits Béla	Grossmann Miklós
Serák József	Szűts Károly.
VII. oszt.	
Seket Ödön	Csáder Ferenc
Varhanek Ferenc	Gyenyey Lajos.

A kétélhuzásban a III. és IV. osztályból tizenketten vesznek részt.

— **Ostoba híresztelések.** Ma délután egy ki nem puhatolható forrásból az a hír kapott szárnyra, hogy dr. Árokay Antal ker. orvos hirtelen rosszul lett s mielőtt orvosi segély az életnek megmenhette volna, meghalt. Regisztráljuk e híresztelést annál is inkább, mert már a mult héten is jónak látta valaki gyerekeitátékot csinálni az ilyen komoly dologból. Utána jártunk a dolognak s örömmel győződünk meg arról, hogy dr. Árokay Antal viruló jó egészségnek örvend s eszében sincs hamarosan meghalni.

— **Meghívó.** A „Székesfehérvári kereskedelmi Társulat“ f. 1902. évi június 29-én azaz vasárnap d. e. 10 órakor a székesfehérvári kereskedelmi akadémia helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a társulati tagokat tisztelettel meghívja Werthelm Armin társulati elnök és Schlamaadinger Jenő társulati titkár. A rendkívüli közgyűlés tárgyai: 1. Az alapszabályok módosítása. 2. A felső kereskedelmi iskolai telekre vonatkozó szerződés megkötése. 3. A pénztárnoki állás betöltése. 4. Esetleges indítványok.

— **Áthelyezés** Az igazságügyminiszter Nagy Zoltán járásbirósági aljegyzőt Vaából Duna-Adonyba helyezte át.

— **A mentők munkája.** Weisz Pál paksi lakos a vásárra jött s a mint a Kossuth-utcán ment, hirtelen rosszul lett s összeesett. Az első segélyt dr. Molnár József ker. orvos nyujtotta az eszméletlen állapotban levő embernek, a kit a mentők a szent György kórházba szállítottak. Weisz már hosszabb idő óta szenved szívgyorsben s ez alkalommal is az vett rajta erőt.

— **Sertésvész.** Gárdony községben, valamint a Káloz községhez tartozó Belmajor pusztán a sertésvész járványszerűleg fellépett. A betegség tova hurcolásának meggátlására a hatóság a törvényben előirt óvintézkedéseket fogatosította.

— **A kocsis boszúja.** Deutsh Béla Selyem u. 1. sz. alatti lakos néhány nappal ezelőtt szolgálatába fogadott egy kocsiat, a kit két napi ottlét után elbocsájtott. A kocsinak ez sehogy sem tetszett, boszoru határozta el magát. Még aznap este visszalopódzott gazdájá házához s tegnap reggel egy teljes löszerszámot, a lakásból egy téli kabátot s az udvaron álló ketrecből egy kacsát ellopott. Károsult még tegnap reggel megtette a panaszfeljelentést, a rendőség meg is indította a nyomozási eljárást, mindeddig azonban eredményre nem jutott.

25 hektóliter Öreghegyi bor jutányos áron eladó. Tudakozódni lehet Gyurkovits Alajosnál. (Széchenyi-utca.)

Az orvosi kar köréből.

Olvasóink még élénken emlékeznek arra a viharra, a mely nem régebén az orvosok közt kitört. Az első villanyszikrát Vizteleki Frigyes dr. pattantotta ki, a mikor egy újságíróval vizsgálatot indított egyik orvos-kollégája ellen. Az orvosi kar egyértelmű fölháborodással vett tudomást az esetről és Viztelekire fordítva vissza a rudat, az ő inkorrektsegeiről beszélt. A megvádolt orvos pedig „szemérmeltemlen kenyéririgységet“ vágott az egész orvosi kar szemébe, viszonyvátat, rágalmazási pert, különféle szennyesek kitergetését, valamelyiknek a felricskázását és hasonló kedvezéseket igert. Az orvosok egy rengeteg listát terjesztettek az alispán elé Vizteleki visszaéléseiről s mivel a megvádolt orvos a „Székesfehérvár“-ban ujjabb és ujjabb oldaldőféseket intézett az orvosi kar ellen, az a következő nyilatkozatot küldötte be lapunkhoz:

Tekintetes Szerkesztőség!

A székesfehérvári orvosi kar a f. hó 19-én tartott értekezlet alapján tisztelettel kéri, hogy az alábbi felvilágosítást b. lapjában közöln sziveskedjék.

A „Székesfehérvár“ június 16-án megjelent száma a Vizteleki-ügyről megemlíti, hogy Dr.

Vizeleki F. Frigyes az alispán urhoz benyújtott beadványunkra „szemérmelen kenyérrigó hajszának” jelenti ki az ellene való vádaskodást, a mely boszúból is eredvén, semmiképen sem illendő komoly férfiakhoz.”

Hogy Dr. Vizeleki maga is alaposnak tekintette az orvosi kar fellépését és csakis végső szükségből használta a fentebbi szavakat, erre csupán annyit mondunk, hogy már hetekkel ezelőtt közülünk többször felkeresett lakásán és kérte, hogy segítsenek baján.

Legutóbb az alábbi nyilatkozatot intézte az orvosi karhoz:

„Nyilatkozat. Alulírt sajnálatomat fejezem ki, ha eddigi orvosi működésemmel kartársaimnak rosszallását vontam magamra, és a mennyiben akaratom és tudtomon kívül működésem az orvosi tekintélyt sértette volna, igyekezni fogok, hogy jövőben kartársaimnak megbecsülését kiérdemeljem és viszont igérem, hogy kartársaimat megbecsülni fogom és az orvosi tisztesség ellen cselekedni nem fogok. Egyben kérem az ellenem indított eljárást megszüntetni.”

Ezen nyilatkozatot az orvosi kar, a multak miatt elegendő garanciának nem tekintette a jövőre nézve, hanem kénytelen volt ahhoz ragaszkodni, hogy Dr. Vizeleki a fentebbi nyilatkozatban csupán érintett beismerést megfelelő pozitívabb és általunk megőrzendő alakban tegye meg.

Dr. Vizeleki ezen nyilatkozat benyújtása alkalmával közvetítője — egy vidéki kartárs — által oly előterjesztéssel élt, melyből az látszott, hogy óhajta, hogy ügye a kar kebelében simán intéztesse el. Az orvosi kar a botrányt kerülendő és egy kartársát a történet dacára, kimélni óhajtván, utat-módot akart neki nyújtani arra, hogy kivánsága teljesüljön, ha kellő beismerő nyilatkozatot tesz. Ezen nyilatkozat aláírását ő megtagadta, és az ügyet a nyilvánosság elé vitte.

Mi őt ezen a téren nem akarjuk követni, hanem várjuk az ügynek törvényes lefolyását, de kijelentjük azt, amit az alispán urhoz benyújtott beadványunkban is hangsúlyoztunk, hogy Dr. Vizeleki eljárása — melyet az orvos-szövetség már négy év előtt is alaposan kifogásolt — nem pedig az általa hangoztatott kenyérrigóság, hanem az orvosi kar tekintélye tette szükségessé fellépésünket.

Teljes tisztelettel

A székesfejérvári orvosi kar.

Egész terjedelmében közöljük ezt a levelet, ítéletet nem mondunk és csupán a megtörtént tények regisztrálására szorítkozunk. A dolog, valamint a levél is elegendő világos, ítélje meg maga az olvasó és vonja le belőle a következtetéseket. Érdeklődéssel várjuk a vihar lezajlását, illetőleg a nagy viharágyunak, az alispáni nyilatkozatnak megdördülését, a mely bizonyára szét fogja kergetni azokat a komor felhőket, a melyek egy minden esetre tiszteletet érdemlő testület láthatárán összegyülekeztek.

TARKA SZINPAD

vagy

ERKÖLCSTELENSÉG A SZINPADON.

(k.) Mindenekelőtt ki kell jelentenünk, hogy alapos tévedés, szinte könnyelműség volt e lap hasábjain kijelenteni, hogy „a tarka szinpad fő vonzó ereje az a szokatlan friss, eleven szellem, mely a legtisztább és legtisztességesebb irodalmi eszközökkel ér el igazi nagy művészi határt.” Tévedtünk, mert nem mertük feltételezni, hogy az a társaság, mely a szinpad erkölcsök javítását hirdeti kiütözött célként, így visszaél a közönség előlegezett jóindulatával. Nem akartuk hinni, hogy a szállodák szeparált szobáiból, a ligetek berkeiből, az élet fertőjéből emelik ki az anyagot, hogy mezbe öltöztetve, érzéki ingerlő formában találják fel annak a közönségnek, melynek — sajnos — csak egy része fordult el utálattal, az erkölcsök nemesítésére egy cseppet sem alkalmas jelenetektől.

Részletekbe nem bocsájtozunk, mert a házasságtörő férj, a hitvesét csaló nő megszent-

ségtelenített családi tűzhelyét a tegnapi színházi jelenetekhez hasonlóan lefesteni hivatásunk nem lehet. Rámutatni a családi szentélyre, mint bűnbárlangra, a hol a család, a nő szemérme, becsülete férfihienák martaléka lesz: a józiséssel ellenkezik. Oda férközni a ligetek zörgő bokrai közé, hogy iparos ifjuságunk s cseledéink erkölcsi súlyedését lepel nélkül bemutassuk: ez beestelen támadás volna olvasóink tisztességes szeméremérzete ellen.

Es erre vállalkozott néhány iró ember tisztán pénzvágyból. Más cél nem lebegethet a szemük előtt. Összeházasították a színházat az orfeummal, kiválogatják mindkettőből azt, a mi érzécsiklandó fegyverrel ingerli az izlésében, erkölcsében már korántsem magas nivón álló közönséget. Megfosztják idealizmusától a régi jelleget már magán nem viselő szinpadot, hogy az orfeumok léha ürességet így lojnak az ettől már megundorodott közönség elé — hitvány pénzért, anyagi szerzeményért.

Meglopni néptünk erkölcsét, megméltelyezni ifjuságunk lelkiületét a törvény oltalmával, a szabad sajtó, a szabad szó jogának meggyalázásával nem szabad. Ha már a lelkiismeret, józan ész, ősi magyar erkölcs, szent István birodalmának keresztény szelleme a mai korhadat közállapotok, romlott erkölcsi viszonyok közepette megengedik a minden nemes érzés, az eddig becsült érenek ellen intézett ily durva támadást: a censura legyen rajta bármely formában az irodalom mezején tömegesen felburjánzó mérges termékek kiirtásán.

Igaz, hogy ma már censura nincs s ezzel a hiánnyal ma már nagyon is visszaélnék. De ott van városunk színházi bizottsága, mely elejét vehette volna a szinpad meggyalázásának. És ha ez a bizottság bármely oldból, talán jóhiszeműleg nem teljesítette e kötelességét: szerettük volna látni városunk rendőrfőkapitányát érélyes fellépéssel, hogy a lélekfűfűrehoz hasonló munka áldozatot városunkból ne szedhessen.

Még egyszer bocsánatot kell kérnünk olvasóinktól, hogy mi is segédkeztet nyújtottunk ez ügyben, de szolgáljon melegségünkre az a körülmény, hogy ezen erkölcsrontó gárda mellett egy Rudnyánszky Gyula kötötte fel a reklámcinálól kolompot, az a Rudnyánszky, a ki egykor a „Mária dalok”-kal, majd egy elsőrangú keresztény szépirodalmi és kritikai hetilap megalapításával tekintélyes helyet vívott ki magának a keresztény iró gárdában.

Akarjuk hinni, hogy ha közönségünk tudta volna, hogy ily irodalmi érték nélküli erkölcselenség kerül tegnap a szemé elé, távolmaradásával fejezte volna ki utálatát.

A továbbiakra nézve bizunk Reé István főkapitány erkölcsi érzékében s a törvényhozás által kezébe helyezett hivatalos hatalomban.

Anyakönyvi statisztika

1902. évi június hó 14-től június hó 21-ig.

I. Születés.

Született: 10 fiú, 8 leány. Ezekből törvényes fiú: 8, leány 5; törvénytelen fiú: 0, leány: 2; halva született: 2 törvényes fiú, 1 leány; 0 törvénytelen fiú, 0 leány. — Összesen: 18.

II. Halálozás.

Elhalt: 9 fi, 9 nő. Ezekből 5 éven aluli törvényes fiú: 4, leány: 2; törvénytelen fiú: 0, leány: 2; 5 éven felüli fi: 5, nő: 5. — Összesen: 18.

A születés a halálozással egyenlő.

Elhaltak. Greger Vendel megyei huszár és Szilvási Agnes halva született fia, Széchenyi-utca 13. szám. — Özv. Kéri Mihályné, szül. Mészáros Juliánna, róm. kath., 28 éves, tudóvsz, Széchenyi-utca 152. sz. — Rehus Katalin, ág. hitv. ev. 14 éves, gümös mellhártyalob, Öreg-utca. — Schwetzer Katalin, róm. kath., 21 éves, hajadon, általános gümőkór, Zámoly-utca 4. szám. — Bognár Ferenc, róm. kath., 2 éves, torokgyík (croup), Kecskeméti-utca 5. sz. — Major Erzsébet, róm. kath., 6 hónapos, bélszék, Alsókirálysor, 4. sz. — Szabó Bakos Józsefné, szül. Müller Mária, róm. kath., 42 éves, szivhűdés, Királykut-utca 17. sz. — Desics István, róm. kath., uhlánus ezred-

beli közlegény, 23 éves, özvegy, belső sérülés, cs. és kir. csapatkórház. — Streng András, róm. kath., földm. napsz. 43 éves, nőten, tüdőgümőkór, Szt.-György kórház. — Gaál Mihály, ev. ref. hegyőr, 65 éves, Kábetzki Anna házastársa, vese-medencelob, Szt.-György kórház. — Zsigmond József, róm. kath., d. v. fékező, 25 éves, nőten, tüdővész, Zámoly-utca 46. sz. — Radics Anna, róm. kath., 10 hónapos, tüdőlob, Öreg-utca 34. sz. — Lébényi Palkovics András, kisbirtokos és napszámos és Helmstreit Katalin halva született fia, Maroshegy 25. szám. — Katona István, róm. kath., földm. napsz. 20 éves, nőten, gége és tüdővész, Kertajta 20. sz. — Nyikos János, bérkocsis és Tombor Mária halva született leánya, Széchenyi-utca 95. szám. — Hambalgó Erzsébet, róm. kath., 4 hónapos, veleszületett gyengeség, Cserép-köz 5. sz. — Pallag Ferencné, szül. Hegyi Anna, róm. kath., 41 éves, agyhártyalob, Szénater 10. szám. — Galambos Ferenc János, róm. kath., 3 éves, gümös agyhártyalob, Kórház-utca 6. szám.

III. Házasságkötés.

A fentjelzett idő alatt házasságra lépett: 1 pár.

IV. Kihirdetés.

Schwartzinger Ferenc bérkocsis és Fröschl Anna, varrónő (Székesfejérvár). — Kövesdi Miksa, kereskedő-segéd (Székesfejérvár) és Fischer Róza, (Duna-Pentele.)

Templomfestő,
Szobafestő,
Cimfestő,
Mázoló.
Aranyozó.

KALÓCZY GYULA

Basa-u 4. sz. (Számmer-nyomdával szemben)

Megrendelések
legutányosabban
fogadtnak el.
Pontos kiszolgálás.

TÖGL és SZLANYINKA

Sz.-Fejérvár, Szt.-Imre-utca 1. sz.

Ajánljuk dúsan felszerelt raktárunkat a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből, ugyisint elegáns és divatos szabású öltönyök elkészítését a lehető legmérsékeltébb árak mellett.

Tisztelettel

TÖGL és SZLANYINKA.

A fiskális dülőben egy hat oktálos termő szőlő szabad kézből eladó.

Önborotválkozóknak!

A legjobb és leghíresebb önborotváló szer a

SATON.

Egyszeri bekenés után oly lágy lesz a szakál, hogy a legrosszabb borotva is veszélytelenül és tisztán veszi le!

Egy doboz ára:

200-szori használatra K. 1.20

Illatszerek, bajuszpedrők, bajuszkötők már 10 krajcártól kaphatók.

Mindennemű hajmunkák elfogadtatnak

HOLLÓSY FERENC fodrász

üzletében, Kossuth-utca 9. szám.

TARCSA gyógyítóhely.

Vasmegeye. Tarcsa gyógyítóhely t. c. látogatói tiszteletteljesen figyelemztetnek a gyógyítóhely közvetlen közelében fekvő

SÓSHEGY-ÉTTEREMRE,

melyet szakavatott bérleje a leg gondosabban vezet és minden modern kívánságnak szívesen tesz eleget. Elismert jó konyha, különösen finom kávé, kitűnő italok, mérsékelt árak és figyelmes kiszolgálás — A melléképületben kiadó néhány csendes, jól bútorozott szoba. Hosszszabály tartózkodásnál olcsó penziórendszer — Teljes tisztelettel!

ÉGŐSI PAL.

A csákvári piactéren levő uradalmi

boltosház

1903. január 1-től kezdve

3-6 évre

bérbeadatik.

Bővebb felvilágosítást az urad. főtisztás ad, hova az ajánlatok is küldendők.

Csákvár, 1902. június hó

Az urad. főtisztás.

Borsalínó olasz puha kalapok, valódi angol kemény kalapok egyedüli raktára.

KNAZOVITZKY BÉLA Székesfejérvár.
* * * * kalap-, cipő-, uri- és női divat raktára. * * * *

Feltűnést keltő könnyűségű saison újdonságok nyulszőr-, gyapjú-, szalma-, pálma-, szövet-, vászon-, férfi-, fiú- és lány

kalapokban és sapkákban.
Színes francia batist ingek darabja 4 korona.

Különlegesség Tourista ingek, övek és mellényekben.
Rövid batist lábravalók.

Férfi és női fürdő costumök, köpenyek és sapkák.
Sport és torna cikkek, trikók, szweatterek és dressek.
Varrott talpu könnyű finom vászon cipők párja 2 korona.

Minden cikkben nagy választék!

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

HIRDETÉSEK
a **FEJÉRMEGYEI NAPLÓ** részére
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivataban Szt.-István-tér 1. szám.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb

Aczel ekék 1, 2, 3 és 4 barázdasúak
Rét, moha, tagozott és diagonál **Boronák**
Gyűrűs és sima acél-lemez, földi hengerek
Agricola-vetőgépek,
Arató-gépek
fűnek, herének,
Szénagyűjtők és arató gereblyék, szénafordítók,
Szabad. aszaló készülék gyümölcs és fozeléknek,
Bor- és gyümölcsajtók,
Gyümölcs- és szőlőzúzók és bogymorzsolók,
Önműködő szabadalmazott szőlőfecskendő „SYPHONIA“
Tormáncs és vértetű pusztításra,
Szállítható takarék tüzhelyek,
valamint minden más fajta gazdasági gépeket legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa
cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntődek és vashamorművek
Alap. 1872. **BÉCS, II/1 Taborstrasse 71. 750 munkás.**
Külföldre több mint 400 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

Cséplőgépek
szabad. új kenőgyűrűvel ellátott görgős csapágyakkal kézi-, járgány- és gőzhajtásra.

Járgányok
1-6 vonóállat befogására.
Legújabb gabona-tisztító rosták,
* * TRIEUREK és KUKORICA MORZSOLÓK * *
Szecskaavágók, darálók, répvágók
Széna- és szalmaprések szállíthatók, nyugvók és szállítanak

Nyomatott Számmer Kálmánnál, Székesfejérvárott.